

Hembygdsbladet

Årgång 17, nummer 1
April 2015

Enhörna Hembygdsförenings
informationsskrift

Enhörna Hembygdsförening inbjuder till

ÅRSMÖTE

Söndagen den 26 april 2015, kl 15.00 i Bygdegården

År 1937 bildades Enhörna Hembygdsförening och då beslutades att årsmötet skulle hållas i Bygdegården, sista söndagen i april, klockan 15.00. Det gäller fortfarande!

Program

- Sedvanliga årsmötesförhandlingar
- Kaffe, lotteri och försäljning av Enhörnafilmer, böcker, vykort, och skrifter
- Föredrag

Ekeby - igår och idag

Trolltallen, 1980

Historien om Ekeby gård med tillhörande torp och platser är fascinerande. Där finns mordbränder, filminspelningar, rövargrotta, hiskeliga skrönor, trolltall och mycket annat. Bildandet av Ekeby villaområde var nog räddningen för att rädda ett stagnerande Enhörna. Om detta och mycket annat som kommer att finnas i skriften berättar Ann-Marie Andersson, en av författarna till vår nästa publikation i föreningens skriftserie.

Ekeby Herrgård från norr. Efter mordbranden kom denna byggnad till år 1870.

VÄLKOMMEN

Motioner till årsmötet ska vara styrelsen tillhanda senast söndagen den 20 april

Bilder från tidigare årsmöten. År 2012 berättade Christine Gylefors om Lars Benzelstierna, terroristen från Enhörna. 2013 visade Kicki Lindqvist kläder med hjälp av lokala modeller. 2010 kåserade Britt-Mari Gylefors och Olle Karlsson om Bygdegårdens historia.

Våren 2015 - en lägesrapport

I samband med vårt firande av nationaldagen vid Hembygdsmuseet så är vår museisäsong igång. En hel del aktiviteter har pågått under vintern och mycket nytt finns att upptäcka.

Enhörnas konserveringshistoria presenteras nedan och förhandsintresset är mycket stort. I fotoutställningen har texter kompletterats och ett 50-tal nya fotografier tillkommit. Enhörnas kyrkohistoria kommer att börja visas i storskolan. Den kommer att växa fram under säsongen. I boden bakom

småskolan planerar vi ett separat Husaby-museum. Med hjälp av frivilliga krafter kommer lokalen att färdigställas till sommaren och redan är golvet klart. En folder med förslag till utflyktsmål har tagits fram (se separat info) och en omfattande bok om Ekeby är under färdigställande.

Mer information kommer i nästa Hembygdsblad!

Välkommen till vårt årsmöte den 26 april och snälla, är du inte medlem, så bli det nu, du behövs!

/Leif, ordförande

Enhörnas konserveringshistoria

Vår utställning av kvinnomiljöer i det gamla Enhörna har fått mycket uppmärksamhet och förra säsongen hade vi över 500 besökanden till vårt lantkök, syateljé och vävkammare. Nu går vi vidare med att visa hur konservering användes förr i Enhörna.

Du kan hjälpa oss med saker som ska ingå i vår utställning om Enhörnas konserveringshistoria. Sök i dina gömmor efter saker som använts vid konservering förr. Exempel på det vi efterlyser är konserveringsglas med spännen och gummiringar, kokböcker med konserveringsråd, glasflaskor med knäppkork, m.m.

Du kanske till och med har sparat några konserver från förr!

Vi är också intresserade av foton från kök med folk i arbete.

Har du berättelser om förvaring/konservering i Enhörna så vill vi mycket gärna få höra dem.

Hör av dig till Kicki Lindqvist (telefon på sista sidan) eller någon annan i styrelsen, om du tror du kan bidra eller om du har några frågor.

*Kicki Lindqvist, vår
konserverade expert*

Ur Skultuna Bruks informationshäfte för brukets konserveringsapparat 1913.

Alla husmödrar känna nog af egen erfarenhet, hvilka svårigheter som möta vid inläggning och konservering af frukter, grönsaker o. dyl., om man nämligen med inläggningen äfven har till syfte att bevara de inlagda produkternas naturliga fina smak och arom. Sätten för konservering äro ju mångahanda, men det enklaste och på samma gång effektivaste är konservering på hermetiskt slutna glaskärl i förening med sterilisering. För detta ändamål betjänar man sig af en steriliseringsapparat, till hvars kompletta utstyrsel hör en kokare med lock, en insats med kantslipade glas jämte lock och gummiringar samt fjädrar för lockens nedtryckande under steriliseringen, termometer med hylsa samt stödplattor, å hvilka ett öfre hvarf glas vid steriliseringen kan placeras.

Ovanstående bild och text är hämtade från hembygdsföreningens skriftserie nr 13 år 1997.

Slakt från medeltid till 1900-tal - med Enhörna slakthistoria, av Barbro E Sjöström

Ekeby igår och idag - en skrift om godset Ekeby Gård

Genom århundraden har Ekeby Gård haft en både spännande och intressant historia kryddad med åtskilliga skrönor och sägner. Godsets utbredning var från Tuna i väster till skogsområdet Malmen i öster. En yta av enorm storlek. Det finns dokumenterat 28 torp utspridda på ägorna. Även kring dessa torp finns många roliga och samtidigt ganska kusliga historier om de människor som fanns däromkring. En del torp finns kvar men de flesta är rivna.

Efterlysning!

Har du någon information om Ekeby som vi kan komplettera boken med? Det kan vara skrifter, fotografier, tavlor, berättelser, filmer, rykten, skrönor m.m. Hör av dig till Anne-Marie Andersson eller någon annan i styrelsen.

Skriften planeras vara klar till sommaren!

År 2005 satte Hembygdsföreningen upp en utställning kring Ekeby genom tiderna. Birgitta Allmo, Thomas Francke, Cay Löwquist, Gertrud Nilsson, Pia Trollestad och Sven-Erik Åkerman ingick i denna utställningsgrupp. Skriften är en sammanställning av valda delar från den utställningen samt material från samtalscirkel som Hembygdsföreningen under ledning av Gertrud Nilsson, Inga Ekvall och Anne-Marie Anderson anordnade under hösten 2012.

Margareta Widh hugger ved utanför Ekeby-torpet Beateberg. Torpet som är från 1700-talet benämndes då som Brostugan. Lite kurios: i filmen *Livet i Finnskogarna* (1947) med Calle Jularbo ingår några scener som spelades in på Beateberg.

Ur HISTORISKT-GEOGRAFISKT OCH STATISTISKT LEXIKON ÖFVER SVERIGE (1860):

..... brända ben blifvit uppgräfda. - På Skansberget vid Mälaren och på Högholmen finnas lemningar efter befästningar, och i ett berg, kalladt Zachrisberg, finnes en kula, 6 alnar djup i berget, hvare, efter sägen, röfware i äldre tida skola uppehållit sig.

Mer information om Sakris rövargrotta och var den finns, hittar du i **Ekeby igår och idag**.

Sevärdheter i Enhörna

Enhörna Hembygdsmuseum, Storskolan (överst) och Småskolan. Akvareller är gjorda av Inger Askerberg.

Vi i styrelsen får ofta frågor om vilka intressanta platser som finns att besöka i Enhörna och hur man hittar dit. Förslag till vandringar är också ett vanligt önskemål. De som frågar är dels enhörnabor som vill se mer av bygden men också nyinflyttade som vill lära sig mer om sin nya hembygd. Intresset har ofta väckts av artiklar de läst i vårt Hembygdsblad.

Nu har vi tagit fram en 6-sidig folder **Sevärdheter i Enhörna** som ger förslag på ett antal lockande utflyktsmål och spännande vandringsslingor. I foldern finns också en karta som visar var de olika platserna finns. Även kort översiktlig beskrivning av Enhörnalandet, Hembygdsföreningen och vårt Hembygdsmuseum ingår.

På hembygdsmuseet kommer det att finnas mer detaljerad information om de olika platserna och hur man finner dem, var man kan parkera bilen osv.

Foldern kommer att delas ut till samtliga hushåll i Enhörna. Hembygdsföreningen har bekostat framtagning, tryckning och distribution av foldern som också kommer att finnas tillgänglig på olika ställen i Södertälje.

Vi hoppas att foldern ska locka folk att närmare utforska vår fantastiska hembygd och att bidra till att fler engagerar sig i vårt Enhörna.

Vandring i kulturbygd - 2015 års kyrkvandring

Söndagen den 3 maj är det åter dags för den traditionella kyrkvandringen som i år arrangeras av Enhörna församling, Frikyrkoförsamlingen och Hembygdsföreningen.

Kyrkan har alltid spelat en viktig roll i Enhörna och är en central del av vårt kulturarv. Därför känns det naturligt att tillvarata en gammal tradition som kyrkvandring, att förena hembygdens historia med kyrkohistorien.

Årets vandring startar vid Vallaskolans parkering och avslutas i Överenhörna kyrka. Vi vandrar i gammal kulturbygd och får information om intressanta platser utmed vägen. Sträckan är cirka 7 km och vi avslutar vandringen med en stilla stund i Överenhörna kyrka cirka 14.00

Program

Tid: Söndagen den 3 maj 2013, kl 09.00 - 14.00. Ingen förhandsanmälan krävs och ingen avgift. Alla är välkomna att delta!

Samling: Vallaskolans parkering som ligger i anslutning till skolan längs vägen mellan Sandviksvägen och friluftsgården.

Led: Friluftsgården - Knösen - Varnberga - Varneby - Jursta - Ekensbergs hästanläggning - Bygdegården - kyrkan

Raster: Det blir ett antal kortare stopp där vi berättar om platsen. Vårt medhavda kaffe räknar vi med att inta i närheten av Varneby där ett längre stopp är planerat.

Frågor: Olle Karlsson, 0708441576
Maria Jacobs, 0725525174
Ann-Charlotte Sevén, 0709415904

PS: Glöm inte att ta med egen kaffekorg och dryck
Följebil kommer att finnas

Årets vandringssvärdar Maria Jacobs, Olle Karlsson och Ann-Charlotte Sevén hälsar välkommen till vandringen.

Välkommen

Enhörna församling, Frikyrkoförsamling och Hembygdsförening

Vandringen 2014, Åleby

Vandringen 2014, Horn

Vandringen 2014, Hornskogen

Enhörna Hembygdsförenings styrelse:

Leif Tellestedt, ordförande	tel: 550 447 05	(leif.tellestedt@telia.com)
Olle Karlsson, vice ordf.	tel: 550 440 37	(olov.karlsson@live.se)
Britt-Mari Gylefors, sekr.	tel: 550 421 30	(b.gylefors@telia.com)
Anders Östensson, kassör	tel: 070 6871581	(andersostensson@hotmail.com)
Anne-Marie Andersson	tel: 550 420 16	(anne-marie.majhem@telia.com)
Mona Elveskog	tel: 550 420 28	(elveskog@telia.com)
Lena Björk	tel: 550 490 63	(lena.x.bjork@telia.com)
Gertrud Nilsson	tel: 550 421 25	(gertrud@skogshyddan.eu)
Kicki Lindqvist	tel: 550 440 50	(kickilindqvist@spray.se)
Bengt Johansson	tel: 550 441 62	(iobjohansson@c-sam.nu)

Box 39, 151 96 Enhörna, Medlemsavgiften är 100/150:-/år (enskild/familj), Plusgiro 23 89 45-0

Hembygds museet hålls öppet söndagar juni-sep, 13.00 - 16.00. Tag kontakt med någon i styrelsen om du vill besöka museet vid annan tidpunkt. Besök föreningens hemsida www.hembygd.se/enhorna-hembygdsforening

